

Коментарі

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми 20806 Міжнародні відносини рівень вищої освіти Магістр, спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Співпраця з експертною групою була змістовною та продуктивною. Ми вдячні експертам за ґрунтовний аналіз, змістовне обговорення й відзначені сильні сторони ОНП «Міжнародні відносини». Думка експертів для нас є надзвичайно важливою, зауваження та пропозиції висловлені експертами будуть враховані нами в подальшому з метою вдосконалення освітнього процесу. Користуючись можливістю надаємо коментарі щодо окремих зауважень і рекомендацій звіту

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
<p>Зауваження: Відсутність у ЗВО оприлюдненого Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу, натомість наявний тільки макет цього документу.</p> <p>Рекомендація: затвердити та ввести в дію Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу.</p>	<p>Дане зауваження і рекомендація мабуть є непорозумінням. Дійсно, у 2019 році Вчено радою Університету було затверджено перший варіант Київський національний університет імені Тараса Шевченка одним із перших в Україні (2011 рік) почав реформувати свою систему забезпечення якості освіти на основі Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості у європейському просторі вищої освіти (у редакції 2005 року): http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Progr_zabezp_yakost_osv.doc</p> <p>Надалі були розроблені новаторське для України Положення про організацію освітнього процесу із окремими розділами про затвердження освітніх програм і про систему забезпечення якості (2018 рік: http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf).</p> <p>У 2019 році був затверджений перший варіант Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (2019 рік: http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf)</p> <p>У 2020 році це положення було доповнене необхідними процедурами, прийняте Вченою Радою і введене в дію. Ознайомитись із Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка можна за посиланнями: https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf та http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf</p> <p>Додатково зазначимо що в Україні мало знайдеться ЗВО у яких питання внутрішнього забезпечення якості</p>

	врегульовані на такому ж рівні інноваційності.
<p>Зауваження: Відсутність чітких процедур та критеріїв зарахування результатів навчання, здобутих студентами у неформальній освіті.</p> <p>Рекомендація: унормувати процедури зарахування результатів навчання, отриманих здобувачами у неформальній освіті правилами та Положеннями Університету для розширення можливості для здобувачів формувати власну індивідуальну траєкторію навчання</p>	<p>Університет в жодному разі не може погодитись із тим що відсутність процедур визнання результатів навчання у неформальній освіті є недоліком чи слабкою стороною програми.</p> <p>1. Європейське співтовариство, рекомендуючи державам-членам стимулювати заклади формальної освіти до визнання неформальної освіти («Council recommendation on the validation of non-formal and informal learning», Brussels, 5.9.2012, COM(2012) 485 final), наголошує на необхідності забезпечення довіри до цих процесів, яка може бути сформована виключно шляхом створення «національної системи визнання неформального й інформального навчання». Такі національні системи мають бути «цілісною і невід’ємною частиною національної рамки кваліфікацій» відповідати визначеному переліку вимог, які стосуються як прав осіб, так і питань забезпечення якості і дотримання стандартів усіма учасниками процесу. Вони мають включати: 1) підтримку громадян у визначенні досягнутих результатів навчання; 2) сприяння громадянам у документуванні їхніх результатів навчання; 3) оцінювання досягнутих результатів навчання; 4) сертифікацію результатів оцінювання досягнутих результатів навчання у вигляді кваліфікації, або ж кредитів, що ведуть до кваліфікації, чи іншими відповідними засобами.</p> <p>2. Європейські акредитаційні агенції дуже уважно ставляться до питань забезпечення якості, якщо ЗВО визнає результати неформальної та/або інформальної освіти у своїх ступеневих програмах. При цьому зазвичай <i>ЗВО має продемонструвати не тільки процедури і стандарти</i> (їх прозорість, дотримання та відповідність правилам, встановленим національним законодавством), за якими здійснюється визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті, але й доцільність/необхідність такого визнання для досягнення цілей програми.</p> <p>3. Національна система визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті в Україні ВІДСУТНЯ, хоча й передбачена чинним законодавством («Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством» - Закон України «Про освіту» ст.8, п.5. Згідно статті 3 того ж Закону органом, який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання», визначається Національне агентство кваліфікацій). Натомість в Законі України «Про вищу освіту», де детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання</p>

освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті, будь-яка згадка щодо прав ЗВО на визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті відсутня.

Таким чином, запровадження ЗВО України у явочному порядку (рішеннями Вчених рад, але без врегулювання на національному рівні) практики визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті суперечить рекомендаціям ЄС і ставить під сумнів дипломи, видані відповідними університетами. Оскільки Університет в жодному разі не бажає обмежити кар'єрні траєкторії своїх випускників він не запроваджував і не запроваджуватиме процедур визнання результатів навчання отриманих в неформальній і інформальній освіті до врегулювання цього питання на рівні держави.

Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми».

Додатково повідомляємо, що наразі МОН України розробило і подало на погодження проєкт наказу щодо визнання неформального навчання при присвоєнні освітніх кваліфікацій. У разі його затвердження, через шість місяців після його підписання ЗВО України отримають право, в межах визначених цим наказом, здійснювати визнання результатів неформальної освіти.

Все сказане вище жодним чином не обмежує академічну свободу викладачів Університету включати (якщо вони вважають це за корисне для розвитку відповідних, передбачених програмою, компетентностей) визначені ними результати навчання у неформальній/інформальній освіті до числа робіт, які студент може виконати при опануванні навчальної дисципліни (зазначивши їх у робочій навчальній програмі).

При цьому Університет жодним чином не обмежує права здобувачів освіти на отримання неформальної освіти і, навіть, організовує доступ здобувачів освіти до відомих платформ он-лайн освіти і нарощує пропозицію власних сертифікатних програм.